# TEISINGUMO TEISMO (antroji kolegija) SPRENDIMAS

2005 m. balandžio 14 d.*

Byloje C-157/03

dėl 2003 m. balandžio 7 d. pagal EB 226 straipsnį pareikšto ieškinio dėl valstybės įsipareigojimų neįvykdymo

**Europos Bendrijų Komisija,** atstovaujama C. O'Reilly ir L. Escobar Guerrero, nurodžiusi adresą dokumentams įteikti Liuksemburge,

ieškovė,

prieš

**Ispanijos Karalystę,** atstovaujamą N. Díaz Abad, nurodžiusią adresą dokumentams įteikti Liuksemburge,

atsakovę,

* Proceso kalba: ispanų.

TEISINGUMO TEISMAS (antroji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkas C. W. A. Timmermans, teisėjai C. Gulmann, J. Makarczyk (pranešėjas), P. Kūris ir J. Klučka,

generalinė advokatė C. Stix-Hackl,
kancleris R. Grass,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį,

susipažinęs su 2004 m. lapkričio 9 d. posėdyje pateikta generalinės advokatės išvada,

priima šį

**Sprendimą**

1 Ieškinyje Europos Bendrijų Komisija prašo pripažinti, kad nustačiusi trečiųjų šalių piliečiams, kurie yra Bendrijos piliečių, pasinaudojusių savo teise laisvai judėti, šeimos nariai, pareigą gauti buvimo šalyje vizą, reikalingą išduoti leidimą gyventi, ir taip pažeidusi 1968 m. spalio 15 d. Tarybos direktyvos 68/360/EEB dėl valstybių narių darbuotojų bei jų šeimų judėjimo ir teisės apsigyventi Bendrijoje apribojimų panaikinimo (OL L 257, p. 13), 1973 m. gegužės 21 d. Tarybos direktyvos 73/148/EEB dėl valstybių narių piliečių judėjimo ir gyvenimo Bendrijoje apribojimų,

susijusių su įsisteigimu ir paslaugų teikimu, panaikinimo (OL L 172, p. 14) ir 1990 m. birželio 28 d. Tarybos direktyvos 90/365/EEB dėl pagal darbo sutartį ir savarankiškai dirbančių asmenų, kurie nutraukė savo profesinę veiklą, teisės apsigyventi (OL L 180, p. 28) nuostatas bei neišdavusi leidimo gyventi kuo greičiau ir ne vėliau kaip per šešis mėnesius nuo prašymo gauti šį leidimą dienos ir taip pažeidusi 1964 m. vasario 25 d. Tarybos direktyvos 64/221/EEB dėl užsienio piliečių judėjimui ir gyvenimui skirtų specialiųjų priemonių, pateisinamų viešosios tvarkos, visuomenės saugumo ar jos sveikatos sumetimais, derinimo (OL 56, 1964, p. 850) nuostatas, Ispanijos Karalystė neįvykdė įsipareigojimų pagal EB sutartį.

## Teisinis pagrindas

*Bendrijos teisės aktai*

Nuostatos dėl įvažiavimo ir apsigyvenimo

2 Direktyvos Nr. 68/360 1 straipsnis numato valstybių narių piliečių bei jų šeimos narių, kuriems taikomas Reglamentas (EEB) Nr. 1612/68 dėl laisvo darbuotojų judėjimo Bendrijoje (OL L 257, p. 2), judėjimo ir gyvenimo apribojimų panaikinimą.

3 Direktyvos Nr. 73/148 1 straipsnis visų pirma numato valstybės narės piliečiams, įsisteigusiems arba norintiems įsisteigti kitoje valstybėje narėje, kad galėtų verstis savarankiškai dirbančių asmenų veikla arba norintiems teikti paslaugas toje valstybėje narėje, bei tokių piliečių sutuoktiniams, neatsižvelgiant į jų pilietybę, judėjimo ir gyvenimo apribojimų panaikinimą.

4 Pagal Direktyvos Nr. 90/365 1 straipsnį suteikiama teisė apsigyventi pagal darbo sutartį arba savarankiškai dirbusiems kitų valstybių narių piliečiams ir jų šeimos nariams, jeigu jie gauna tokio dydžio invalidumo arba ankstyvo pensinio amžiaus pensijas, senatvės pensijas arba nelaimingo atsitikimo darbe ar profesinės ligos pensijas, kurio pakanka, kad tokie asmenys netaptų našta priimančiosios valstybės narės socialinės apsaugos sistemai jų gyvenimo toje valstybėje laikotarpiu, ir jeigu jie yra apdrausti ligos draudimu nuo bet kurios rizikos priimančiojoje valstybėje narėje.

5 Direktyvos Nr. 68/360 3 ir 4 straipsniai nustato:

*„3 straipsnis*

1. Valstybės narės leidžia asmenims, minėtiems 1 straipsnyje, atvykti į jų teritoriją tiesiog pateikus galiojantį asmens tapatybę patvirtinantį dokumentą arba pasą.

2. Šie asmenys neprivalo turėti įvažiavimo vizos ar kito lygiaverčio dokumento, išskyrus tuos šeimos narius, kurie nėra valstybės narės piliečiai. Valstybės narės suteikia šiems asmenims visas galimybes gauti reikalingą vizą.

*4 straipsnis*

1. Valstybės narės suteikia teisę apsigyventi savo teritorijoje asmenims, išvardytiems 1 straipsnyje, galintiems pateikti šio straipsnio 3 dalyje nurodytus dokumentus.

2. Kaip teisės apsigyventi įrodymas, yra išduodamas dokumentas su tokiu pavadinimu: „Leidimas apsigyventi EEB valstybės narės piliečiui". Šiame dokumente turi būti įrašas, kad jis išduotas remiantis Reglamentu (EEB) Nr. 1612/68 bei priemonėmis, kurių valstybės narės ėmėsi įgyvendindamos šią direktyvą. Tokio įrašo tekstas pateikiamas šios direktyvos priede.

3. Kad EEB valstybės narės piliečiui būtų išduotas leidimas apsigyventi, valstybės narės gali reikalauti pateikti tik tokius dokumentus:

<...>

— iš darbuotojo šeimos narių:

c) dokumentą, su kuriuo jie atvyko į jų teritoriją;

d) dokumentą, išduotą jų kilmės valstybės arba valstybės, iš kurios jie atvyko, kompetetingos institucijos, įrodantį jų giminystės ryšius;

e) tais atvejais, kurie išvardyti Reglamento (EEB) Nr. 1612/68 10 straipsnio 1 ir 2 dalyse, dokumentą, išduotą jų kilmės valstybės arba valstybės, iš kurios jie atvyko, kompetentingos institucijos, įrodantį, kad jie toje šalyje yra darbuotojo išlaikytiniai arba gyvena jo namuose.

4. Šeimos nariui, kuris nėra valstybės narės pilietis, išduodamas dokumentas apsigyventi, kuris yra lygiavertis dokumentui, išduodamam darbuotojui, kurio išlaikytinis jis yra."

6 Direktyvos Nr. 73/148 3 ir 6 straipsniai numato:

„*3 straipsnis*

1. Valstybės narės 1 straipsnyje išvardytiems asmenims suteikia teisę atvykti į jų teritoriją pateikus tik galiojantį asmens tapatybę patvirtinantį dokumentą ar pasą.

2. Nereikalaujama jokios įvažiavimo vizos ar kitokio lygiaverčio dokumento, išskyrus šeimos narius, kurie neturi valstybės narės pilietybės. Tokiems asmenims valstybė narė suteikia galimybę gauti visas būtinas vizas.

<...>

*6 straipsnis*

Valstybė narė leidimui gyventi ar teisei apsigyventi patvirtinančiam dokumentui gauti nereikalauja pareiškėjo pateikti bet kurių kitų dokumentų, išskyrus:

a) asmens tapatybę patvirtinantį dokumentą ar pasą, kurį pateikęs jis atvyko į valstybės narės teritoriją;

b) įrodymą, kad jis arba ji priklauso 1 ir 4 straipsniuose minėtai asmenų grupei."

7 Direktyvos Nr. 90/365 2 straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodyta:

„1. Teisę apsigyventi patvirtina išduodamas dokumentas – „EEB valstybės narės piliečio leidimas apsigyventi šalyje" – kuris gali galioti penkerius metus ir kurio galiojimas gali būti pratęsiamas. Vis dėlto valstybės narės, jei jos mano, kad tai būtina, gali reikalauti, kad leidimo galiojimas būtų dar kartą patvirtintas pirmųjų dvejų gyvenimo kitoje valstybėje narėje metų pabaigoje. Jei šeimos narys nėra valstybės narės pilietis, jam arba jai išduodamas dokumentas, leidžiantis apsigyventi šalyje, kurio galiojimo trukmė yra tokia pati kaip dokumento, kuris yra išduotas jį arba ją išlaikančiam piliečiui.

Išduodama leidimą apsigyventi šalyje ar atitinkamą dokumentą, valstybė narė gali paprašyti, kad paraišką pateikęs asmuo pateiktų tik galiojantį asmens tapatybę patvirtinantį dokumentą arba pasą ir įrodymus, kad jis arba ji atitinka 1 straipsnyje nustatytas sąlygas.

2. Asmenims, kuriems taikoma ši direktyva, *mutatis mutandis* taikomi Direktyvos 68/360/EEB 2 ir 3 straipsniai, 6 straipsnio 1 dalies a punktas ir 2 dalis bei 9 straipsnis.

<...>"

8 Pagal Direktyvos Nr. 64/221 5 straipsnio 1 dalį:

„Sprendimas išduoti ar atsisakymas pirmą kartą išduoti leidimą gyventi yra priimamas kuo greičiau ir jokiu būdu ne vėliau kaip per šešis mėnesius nuo prašymo gauti leidimą dienos.

Atitinkamam asmeniui leidžiama laikinai pasilikti gyventi teritorijoje ir laukti, kol bus priimtas sprendimas išduoti ar atsisakyti išduoti leidimą gyventi."

Nuostatos dėl vizų

9 2001 m. kovo 15 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 539/2001, nustatančio trečiųjų šalių, kurių piliečiai, kirsdami išorines sienas, privalo turėti vizas, ir trečiųjų šalių, kurių piliečiams toks reikalavimas netaikomas, sąrašus (OL L 81, p. 1) 2 straipsnis nustato:

„Pagal šį reglamentą „viza" – tai yra valstybės narės išduotas leidimas arba jos priimtas sprendimas, reikalingas:

— įvažiuoti numatytam buvimui į valstybę narę arba kelias valstybes nares, iš viso ne ilgiau kaip trims mėnesiams,

— vykti tranzitu per tos valstybės narės arba kelių valstybių narių teritoriją, išskyrus tranzitą oro uoste.

*Nacionalinės teisės aktai*

10 Pagal 1992 m. birželio 26 d. Karaliaus dekreto Nr. 766/1992 dėl Europos Bendrijų valstybių narių piliečių įvažiavimo į Ispaniją ir buvimo joje (*Real Decreto 766/1992, de 26 junio 1992, sobre entrada y permanencia en España de nacionales de Estatos miembros de las Comunidades Europeas*, BOE Nr. 156, 1992 m. birželio 30 d., p. 22275), iš dalies pakeisto 1995 m. gegužės 5 d. Karaliaus dekretu Nr. 737/95 (BOE Nr. 133, 1995 m. birželio 5 d., p. 16547) ir 1997 m. lapkričio 14 d. Karaliaus dekretu Nr. 1710/1997 (BOE Nr. 274, 1997 m. lapkričio 15 d., p. 33549), 10 straipsnio 3 dalį:

„Kai suinteresuotieji asmenys yra ankstesniuose punktuose nurodytų asmenų šeimos nariai, 2 straipsnyje numatytu atveju jie privalo pateikti kompetentingų valdžios institucijų išduotus dokumentus, įrodančius:

a) jų giminystės ryšius;

b) kad juos išlaiko pilietis, su kuriuo jie turi šiuos ryšius, arba jie gyvena iš jo lėšų, jeigu ši sąlyga yra taikoma;

c) kad 1 dalies e, f ir g punktuose numatytų gyventojų šeimos narių atveju pakanka šiose nuostatose išvardytų pajamų bei sveikatos draudimo teisę turinčio asmens ir jų šeimos narių išlaidoms padengti pagal nurodytas taisykles;

d) Europos Bendrijų valstybių narių pilietybės neturintys šeimos nariai, be nurodytų dokumentų, turi pateikti pase įklijuotą buvimo šalyje vizą, nuo kurios pateikimo jie gali būti atleisti dėl išimtinių aplinkybių."

11 Pagal 1996 m. vasario 2 d. Karaliaus dekreto Nr. 155/1996 dėl organinį Įstatymą 7/1985 įgyvendinančio nutarimo patvirtinimo (*Real Decreto 155/1996, de 2 de febrero 1996, por el que se aprueba el reglamento de ejecución de la Ley Orgánica 7/1985*, BOE Nr. 47, 1996 m. vasario 23 d., p. 6949) 23 ir 28 straipsnius:

*„23 straipsnis. Buvimo šalyje vizos. Rūšys*

<...>

2. Buvimo šalyje vizos dėl šeimos susijungimo gali būti išduotos po kompetentingos administracinės institucijos teigiamos ataskaitos vienoje iš šio nutarimo 54 straipsnyje nurodytų situacijų esantiems užsieniečiams, kurie šios vizos prašo tam, kad

susijungtų su Ispanijoje gyvenančiu jų šeimos nariu. Ši ataskaita privaloma sąlygų, kurias turi tenkinti prašymą teikiantis asmuo pagal šio nutarimo 28 straipsnio 1 dalį, atžvilgiu.

<...>

6. Buvimo šalyje vizos be teisės užsiimti pelno siekiančia veikla gali būti išduotos į pensiją išėjusiems užsieniečiams, jeigu jie gauna senatvės pensiją arba kitą pensiją, arba darbinio amžiaus užsieniečiams, kurie Ispanijoje neužsiims veikla, kuriai reikalingas leidimas dirbti arba kuri nuo jo atleista.

<...>

*28 straipsnis. Buvimo šalyje vizai gauti reikalaujami dokumentai*

1. Prieš pateikdamas buvimo šalyje vizos prašymą dėl šeimos susijungimo šeimos narys, kuris gyvena Ispanijoje, privalo provincijos, kurioje jis gyvena, administracinės institucijos prašyti išduoti ataskaitą, patvirtinančią, kad jis patenkina šio nutarimo 56 straipsnio 5 ir 7 dalyje numatytas sąlygas ir kad turi jau atnaujintą leidimą gyventi. Šeimos narys, patenkantis į vieną iš šio nutarimo 54 straipsnio 2 dalyje numatytų kategorijų, kartu su vizos prašymu privalo pateikti nurodytos administracinės institucijos užregistruoto ataskaitos prašymo kopiją bei dokumentus, patvirtinančius giminystės ryšius ir prireikus – teisinės bei ekonominės priklausomybės padėtį.

<...>

6. Prašymo išduoti buvimo šalyje vizą be teisės užsiimti pelno siekiančia veikla atveju užsienietis privalo pateikti dokumentus, patvirtinančius, kad jis turi pragyvenimo šaltinį arba kad gaus pakankamų, adekvačių ir periodinių pajamų sau ir savo šeimos nariams, kuriuos jis išlaiko. Pragyvenimo išlaidos arba periodinės pajamos turi būti pakankamos padengti prašymą teikiančio asmens ir jo išlaikomų šeimos narių būsto, aprūpinimo ir sveikatos priežiūros išlaidas."

## Faktinės aplinkybės ir ikiteisminė procedūra

12 Šis procesas dėl įsipareigojimų neįvykdymo kilo dėl dviejų skundų, kuriuos Komisijai pateikė Bendrijos piliečiai, besinaudojantys EB sutartimi jiems suteiktu laisvu judėjimu ir kurių sutuoktinėms buvo atisakyta suteikti leidimą gyventi Ispanijoje dėl to, kad jos turėjo pirmiausia prašyti buvimo šalyje vizos jų paskutinės gyvenamos vietos Ispanijos konsulate. Skunduose nurodytos faktinės aplinkybės, susijusios su ponios Weber atveju, egzistavo 1998 m., o su ponios Rotte Ventura atveju – 1999 metais.

13 Šiuo atžvilgiu 1999 m. balandžio 26 d. Komisija išsiuntė laišką Ispanijos valdžios institucijoms, kurios 1999 m. liepos 5 d. atsakė patvirtindamos, jog buvimo šalyje viza reikalinga vėlesnei leidimo gyventi išdavimo procedūrai.

14 Pagal EB 226 straipsnio pirmojoje pastraipoje numatytą procedūrą Komisija, suteikusi galimybę Ispanijos Karalystei pateikti savo pastabas, 2002 m. balandžio 3 d. laišku šiai valstybei narei išsiuntė pagrįstą nuomonę, nurodydama per du mėnesius nuo šios nuomonės gavimo imtis būtinų priemonių, kad įvykdytų įsipareigojimus pagal Direktyvas Nr. 68/960, Nr. 73/148, Nr. 90/365 ir Nr. 64/221. Kadangi Ispanijos valdžios institucijų atsakymas Komisijos netenkino, ji nusprendė pareikšti šį ieškinį.

**Dėl ieškinio**

*Dėl pirmojo kaltinimo, grindžiamo Ispanijos teisės aktų neatitiktimi Direktyvoms Nr. 68/360, Nr. 73/148 ir Nr. 90/365, kiek tai susiję su leidimo gyventi Ispanijoje išdavimo trečiųjų šalių piliečiams, Bendrijos piliečių, pasinaudojusių teise laisvai judėti, šeimos nariams, sąlygomis*

Šalių argumentai

15 Pirmuoju kaltinimu Komisija Ispanijos Karalystę kaltina tuo, kad nustatydama trečiųjų šalių piliečiams, kurie yra Bendrijos piliečių, pasinaudojusių teise laisvai judėti, šeimos nariai, pareigą gauti buvimo šalyje vizą, reikalingą išduoti leidimą gyventi, ši pažeidė Direktyvų Nr. 68/360, Nr. 73/148 ir Nr. 90/365 nuostatas.

16 Priminusi, jog Sutartis ir Bendrijos antrinė teisė garantuoja Bendrijos piliečiams teisę laisvai judėti, Komisija tvirtina, kad kai kurie Bendrijos piliečių šeimos nariai, neatsižvelgiant į jų pilietybę, taip pat turi iš Bendrijos teisės išplaukiančių teisių.

17 Šių šeimos narių pareiga gauti buvimo šalyje vizą, reikalingą išduoti leidimą gyventi, riboja ne tik jų iš Bendrijos teisės kylančias teises, bet ir netiesiogiai paties Bendrijos piliečio teisę laisvai judėti.

18 Komisija sutinka, kad nors valstybės narės iš trečiųjų šalių piliečių gali reikalauti įvažiavimo vizos, jos gavimas turi būti palengvintas Bendrijos piliečių šeimos nariams, o vizos išdavimas neturi lemti imigracijos procedūros taikymo šiems asmenims prieš atvykstant į valstybės narės teritoriją.

19 Komisijos teigimu, vienintelė išankstinė su įvažiavimu susijusi sąlyga, kurią valstybės narės gali nustatyti asmenims, kuriems taikoma Bendrijos teisė, yra Direktyvų Nr. 68/360 ir Nr. 73/148 3 straipsnyje išvardytų dokumentų pateikimas. Ji nurodo, kad įvažiavimo viza, kurios šios valstybės gali reikalauti įvažiuojant į jų teritoriją, yra sąvoka, kuri turi būti aiškinama tik kaip trumpalaikė trijų mėnesių viza.

20 Todėl, remiantis Direktyvos Nr. 90/365 2 straipsniu ir Direktyvos Nr. 73/148 6 straipsniu, tik išduodant leidimą gyventi trečiųjų šalių piliečiai, kurie yra Bendrijos piliečio šeimos nariai, turi įrodyti, kad jie tenkina Bendrijos teisės aktuose nustatytas sąlygas.

21 Iš to išplaukia, kad tvarkos, įpareigojančios taikyti imigracijos procedūrą trečiosios šalies piliečiui, siekiančiam gauti leidimą gyventi, kurio išdavimas iš esmės grindžiamas Bendrijos piliečio šeimos nario statuso įrodymu, nustatymas, Komisijos nuomone, prieštarauja Bendrijos teisės aktams bei teismų praktikai (2002 m. liepos 25 d. Sprendimas *MRAX*, C-459/99, Rink. p. I-6591).

22 Ispanijos vyriausybė teigia, kad, remiantis Direktyvų Nr. 68/360 ir Nr. 73/148 3 straipsnio 2 dalimi, kai Bendrijos pilietis juda Bendrijos viduje ir

naudojasi Sutartimi bei direktyvomis suteiktomis teisėmis, valstybės narės gali reikalauti įvažiavimo vizos ar kitokio lygiaverčio dokumento iš jo šeimos narių, neturinčių vienos iš šių valstybių pilietybės.

23 Šios vyriausybės nuomone, remdamosi Direktyvos Nr. 68/360 4 straipsnio 3 dalimi bei Direktyvos Nr. 73/148 6 straipsnio a punktu, valstybės narės gali reikalauti pateikti dokumentą, su kuriuo suinteresuotasis asmuo atvyko į valstybės teritoriją.

24 Pažymėdama skirtumą tarp įvažiavimo ir buvimo šalyje vizų Ispanijos vyriausybė tvirtina, kad Reglamentas Nr. 539/2001 yra susijęs tik su trumpalaikėmis vizomis. Taigi valstybės narės turi kompetenciją priimti teisės aktus dėl ilgalaikių vizų arba buvimo šalyje vizų.

25 Galiausia Ispanijos vyriausybė pažymi, kad Bendrijoje nesuderintas buvimo šalyje vizų išdavimas trečiųjų šalių piliečiams. Kadangi Taryba nenustatė imigracijos politikos priemonių sritims, kurioms taikomi EB 63 straipsnio pirmosios pastraipos 3 dalies a ir b punktai, valstybės narės turi kompetenciją šiose srityse.

Teisingumo Teismo vertinimas

26 Visų pirma reikia priminti, kad Bendrijos teisės aktų leidėjas pripažino svarbą užtikrinti Bendrijos piliečių šeimos gyvenimo apsaugą, siekiant pašalinti Sutartimi garantuojamų pagrindinių laisvių naudojimosi kliūtis (2002 m. liepos 11 d. Sprendimo *Carpenter*, C-60/00, Rink. p. I-6279, 38 punktas; minėto sprendimo *MRAX* 53 punktas).

27 Šiuo požiūriu Direktyvų Nr. 68/360, Nr. 73/148 ir Nr. 90/365 1 straipsnis išplečia Bendrijos teisės įvažiavimo į valstybių narių teritoriją ir gyvenimo jose taikymą šių valstybių piliečių sutuoktiniams, kuriems taikomos šios nuostatos, neatsižvelgiant į jų pilietybę.

28 Šiuo atžvilgiu trečios šalies piliečiui, kuris yra valstybės narės piliečio sutuoktinis, teisė įvažiuoti į valstybės narės teritoriją išplaukia tik iš giminystės ryšio. Taigi leidimo gyventi išdavimas trečiosios šalies piliečiui, kuris yra valstybės narės piliečio sutuoktinis, turi būti laikomas ne kaip teises sukuriantis veiksmas, bet kaip veiksmas, skirtas tam, kad valstybė narė konstatuotų individualią trečiosios šalies piliečio padėtį Bendrijos teisės nuostatų atžvilgiu (žr. minėto sprendimo *MRAX* 74 punktą).

29 Dėl leidimo gyventi gavimo procedūros svarbu pažymėti, kad sąlygos, kurių valstybė narė gali reikalauti išduodama šį leidimą, yra numatytos Direktyvos Nr. 68/360 4 straipsnio 3 dalies c, d ir e punktuose, Direktyvos Nr. 73/148 6 straipsnyje bei Direktyvos Nr. 90/365 2 straipsnyje.

30 Šios sąlygos yra baigtinio pobūdžio (šiuo klausimu žr. 1976 m. balandžio 8 d. Sprendimo *Royer*, 48/75, Rink. p. 497, 37 punktą; 1991 m. vasario 5 d. Sprendimo *Roux*, C-363/89, Rink. p. I-273, 14 ir 15 punktus bei 1991 m. kovo 5 d. Sprendimo *Giagounidis*, C-376/89, Rink. p. I-1069, 21 punktą).

31 Pažymėtina, kad pagal Direktyvų Nr. 68/360 ir Nr. 73/148 3 straipsnio 1 dalį valstybės narės leidžia šių valstybių piliečiams bei jų šeimos nariams, kuriems taikomos tos direktyvos, atvykti į jų teritoriją tiesiog pateikus galiojantį asmens tapatybę patvirtinantį dokumentą arba pasą.

32 Tačiau pagal tų pačių direktyvų 3 straipsnio 2 dalį, kai valstybės narės pilietis juda Bendrijoje tam, kad naudotųsi Sutartimi ir minėtomis direktyvomis jam suteiktomis teisėmis, valstybės narės iš jo šeimos narių, kurie neturi vienos iš šių valstybių pilietybės, gali reikalauti įvažiavimo vizos ar kitokio lygiaverčio dokumento. Trečiųjų šalių, kurių piliečiai kirsdami išorines valstybių narių sienas privalo turėti vizas, sąrašas buvo nustatytas 1995 m. rugsėjo 25 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 2317/95, nustatančiu trečiąsias šalis, kurių piliečiai privalo turėti vizas, kirsdami išorines valstybių narių sienas (OL L 234, p. 1), pakeistu 1999 m. kovo 12 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 574/1999 (OL L 72, p. 2), kurį pakeitė Reglamentas Nr. 539/2001 (minėto sprendimo *MRAX* 56 punktas).

33 Vis dėlto šios valstybės turi palengvinti valstybės narės pilietybės neturintiems šeimos nariams galimybę gauti visas jiems būtinas vizas. Šiuo atžvilgiu Teisingumo Teismas jau nusprendė, kad viza turi būti išduota kuo greičiai ir, jeigu įmanoma, įvažiavimo į valstybės narės teritoriją vietose, priešingu atveju būtų pažeistas Direktyvų Nr. 68/360 ir Nr. 73/148 nuostatų veiksmingumas (minėto sprendimo *MRAX* 60 punktas).

34 Reglamento Nr. 539/2001 2 straipsnis vizą apibrėžia kaip valstybės narės išduotą leidimą, reikalingą įvažiuoti buvimui, iš viso ne ilgesniam kaip trys mėnesiai.

35 Pagal Ispanijos teisės aktus dėl leidimo gyventi gavimo sąlygų Bendrijų piliečių šeimos nariai, neturintys valstybės narės pilietybės, be nurodytų dokumentų, turi pateikti pase įklijuotą buvimo šalyje vizą dėl šeimos susijungimo.

36 Taigi šie šeimos nariai, prieš patekdami į Ispanijos teritoriją, turi atlikti apsigyvenimo formalumus, kurių nepatenkinus gali būti atsisakoma išduoti leidimą gyventi.

37 Be to, Direktyvose Nr. 68/360, Nr. 73/148 ir Nr. 90/365 numatytose sąlygose, reglamentuojančiose leidimo gyventi išdavimą Bendrijos piliečių šeimos nariams, nenurodyta pagal Ispanijos teisės aktus reikalaujama vizos rūšis (šiuo klausimu žr. minėto sprendimo *MRAX* 56 punktą).

38 Todėl Ispanijos teisės aktuose numatytas buvimo šalyje vizos reikalavimas, būtinas gauti leidimą gyventi, bei atsisakymas išduoti šį leidimą trečiosios šalies piliečiui, kuris yra Bendrijos piliečio šeimos narys dėl to, kad pirmiausia jis turėjo paprašyti buvimo šalyje vizos paskutinės jo gyvenamosios vietos Ispanijos konsulate, sudaro priemonę, prieštaraujančią Direktyvų Nr. 68/360, Nr. 73/148 ir Nr. 90/365 nuostatoms.

39 Remiantis tuo, kas išdėstyta, darytina išvada, kad pirmasis Komisijos kaltinimas yra pagrįstas.

*Dėl antrojo kaltinimo, grindžiamo Direktyvos Nr. 64/221 pažeidimu*

Šalių argumentai

40 Antrasis Komisijos kaltinimas susijęs su tuo, kad pagal Bendrijos leidimų gyventi išdavimo tvarkos bendrą struktūrą, ir ypač atsižvelgiant į Direktyvos

Nr. 64/221 5 straipsnį, valstybė narė turi priimti sprendimą dėl leidimo gyventi kuo greičiau ir jokiu būdu ne vėliau kaip per šešis mėnesius nuo prašymo gauti leidimą pateikimo dienos.

41 Nors Komisija sutinka, jog Ispanijos teisės nuostatos leidimų gyventi išdavimo terminų atžvilgiu atitinka Direktyvą Nr. 64/221, ji Ispanijos Karalystei priekaištauja dėl to, kad konkrečiu Rotte Ventura, gavusios leidimą gyventi tik po šešis mėnesius trukusios procedūros, atveju Ispanija nesilaikė šios direktyvos 5 straipsnyje nustatyto termino.

42 Ispanijos valdžios institucijos mano, kad dėl vieno konkretaus atvejo Komisija negali priekaištauti Ispanijos Karalystei, esą ji apskritai nesilaikė Bendrijos teisės, nes, laukdama leidimo gyventi, suinteresuotoji galėjo gyventi šios valstybės narės teritorijoje.

Teisingumo Teismo vertinimas

43 Pirmiausia reikia priminti, kad iš direktyvos išplaukianti valstybių narių pareiga pasiekti joje numatytus tikslus bei jų pareiga pagal EB 10 straipsnį imtis visų atitinkamų bendrų ar specialiųjų priemonių, kad užtikrintų šios pareigos vykdymą, taikoma visoms valstybių narių valdžios institucijoms (1987 m. spalio 8 d. Sprendimo *Kolpinghuis Nijmegen*, 80/86, Rink. p. 3969, 12 punktas).

44 Teisingumo Teismas jau nusprendė, kad Komisija gali jo prašyti pripažinti įsipareigojimų neįvykdymą, kai nepasiekiamas direktyvoje nustatytas rezultatas (2003 m. balandžio 10 d. Sprendimo *Komisija prieš Vokietiją*, C-20/01 ir C-28/01, Rink. p. I-3630, 30 punktas).

45 Reikia pažymėti, kad pagal Direktyvos Nr. 64/221 5 straipsnio 1 dalį valstybė narė sprendimą dėl leidimo gyventi išdavimo turi priimti kuo greičiau ir jokiu būdu ne vėliau kaip per šešis mėnesius nuo prašymo gauti leidimą pateikimo dienos.

46 Šioje byloje neginčijama, kad trečiosios šalies pilietė, Bendrijos piliečio, pasinaudojusio teise laisvai judėti, sutuoktinė Rotte Ventura gavo leidimą gyventi tik po dešimties mėnesių trukusios procedūros, o tai prieštarauja šios direktyvos reikalavimams.

47 Šiuo atveju nesvarbu, jog ieškovė, laukdama sprendimo dėl leidimo gyventi išdavimo arba atsisakymo jį išduoti, galėjo laikinai gyventi valstybės narės teritorijoje. Iš tikrųjų, kaip generalinė advokatė pažymėjo savo išvados 63 punkte, klausimas, ar termino nesilaikymas yra kliūtis apsigyventi arba vykdyti veiklą, nėra svarbus.

48 Todėl antrasis Komisijos kaltinimas yra pagrįstas.

49 Remiantis tuo, kas išdėstyta, konstatuotina, kad:

— neteisingai perkėlusi į vidaus teisės sistemą Direktyvas Nr. 68/360, Nr. 73/148 ir Nr. 90/365, t. y. nustačiusi trečiųjų šalių piliečiams, kurie yra Bendrijos piliečių,

pasinaudojusių teise laisvai judėti, šeimos nariai, pareigą gauti buvimo šalyje vizą, reikalingą išduoti leidimą gyventi, ir

— neišdavusi leidimo gyventi kuo greičiau ir jokiu būdu ne vėliau kaip per šešis mėnesius nuo prašymo gauti šį leidimą dienos ir taip pažeidusi Direktyvos Nr. 64/221 nuostatas,

Ispanijos Karalystė neįvykdė įsipareigojimų pagal šias direktyvas.

**Dėl bylinėjimosi išlaidų**

50 Pagal Procedūros reglamento 69 straipsnio 2 dalį pralaimėjusiai šaliai nurodoma padengti bylinėjimosi išlaidas, jeigu laimėjusi šalis to prašė. Kadangi Komisija prašė priteisti bylinėjimosi išlaidas ir Ispanijos Karalystė pralaimėjo bylą, pastaroji turi jas padengti.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (antroji kolegija) nusprendžia:

**1. — Neteisingai perkėlusi į vidaus teisės sistemą 1968 m. spalio 15 d. Tarybos direktyvą 68/360/EEB dėl valstybių narių darbuotojų bei jų**

**šeimų judėjimo ir teisės apsigyventi Bendrijoje apribojimų panaikinimo, 1973 m. gegužės 21 d. Tarybos direktyvą 73/148/EEB dėl valstybių narių piliečių judėjimo ir gyvenimo Bendrijoje apribojimų, susijusių su įsisteigimu ir paslaugų teikimu, panaikinimo ir 1990 m. birželio 28 d. Tarybos direktyvą 90/365/EEB dėl pagal darbo sutartį ir savarankiškai dirbančių asmenų, kurie nutraukė savo profesinę veiklą, teisės apsigyventi, t. y. nustačiusi trečiųjų šalių piliečiams, kurie yra Bendrijos piliečių, pasinaudojusių teise laisvai judėti, šeimos nariai, pareigą gauti buvimo šalyje vizą, reikalingą išduoti leidimą gyventi, ir**

— **neišdavusi leidimo gyventi kuo greičiau ir jokiu būdu ne vėliau kaip per šešis mėnesius nuo prašymo gauti šį leidimą pateikimo dienos ir taip pažeidusi 1964 m. vasario 25 d. Tarybos direktyvos 64/221/EEB dėl užsienio piliečių judėjimui ir gyvenimui skirtų specialiųjų priemonių, pateisinamų viešosios tvarkos, visuomenės saugumo ar jos sveikatos sumetimais, derinimo nuostatas,**

**Ispanijos Karalystė neįvykdė įsipareigojimų pagal šias direktyvas.**

2. **Priteisti iš Ispanijos Karalystės bylinėjimosi išlaidas.**

Parašai.